

Št.: 740-1/25-11

Datum: 10. 10. 2025

Zadeva: Mnenje o kompetencah in pristojnostih diplomirane babice

Spoštovani,

na Zbornico zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zvezo strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Zbornica – Zveza) smo prejeli vaše vprašanje o kompetencah in kvalifikacij diplomiranih babic.

Zbornica – Zveza pojasnjuje, da sta poklica diplomirana medicinska sestra/diplomirani zdravstvenik (v nadaljnjem besedilu: diplomirana medicinska sestra) in diplomirana babica/diplomirani babičar (v nadaljnjem besedilu: diplomirana babica) v skladu z zavezujočimi določili direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/36/ES z dne 7. septembra 2005 o priznavanju poklicnih kvalifikacij, spremenjene in dopolnjene z direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 2013/55/EU ter v skladu z določili Zakona o zdravstveni dejavnosti (Uradni list RS, št. 23/05 – uradno prečiščeno besedilo, Uradni list RS, št. 23/05 – uradno prečiščeno besedilo, 15/08 – ZPacP, 23/08, 58/08 – ZZdrS-E, 77/08 – ZDZdr, 40/12 – ZUJF, 14/13, 88/16 – ZdZPZD, 64/17, 1/19 – odl. US, 73/19, 82/20, 152/20 – ZZUOOP, 203/20 – ZIUPOPDVE, 112/21 – ZNUPZ, 196/21 – ZDOsk, 100/22 – ZNUZSZS, 132/22 – odl. US, 141/22 – ZNUNBZ, 14/23 – odl. US, 84/23 – ZDOsk-1, 102/24 – ZZKZ in 32/25, v nadaljnjem besedilu: ZZDej) poklica **z različno pridobljenimi poklicnimi kvalifikacijami in poklicnimi kompetencami**.

ZZDej v 62. členu določa, da zdravstveno dejavnost lahko opravljajo zdravstveni delavci, ki imajo ustrezno strokovno izobrazbo, so strokovno usposobljeni za samostojno opravljanje dela v svojem poklicu in izpolnjujejo druge pogoje (kvalifikacija), določene s tem zakonom in z drugimi predpisi.

Tretji odstavek 62. člena določa, da minister, pristojen za zdravje, predpiše seznam poklicev za zdravstveno dejavnost, v katerem so določeni poklici zdravstvenih delavcev in zdravstvenih sodelavcev, njihovo delovno področje in stopnje zahtevnosti dela na področju zdravstvene dejavnosti. V skladu s poklicnimi kompetencami, opredeljenimi v seznamu poklicev, ki je bil sprejet skupaj z Odredbo o seznamu poklicev v zdravstveni dejavnosti (Uradni list RS, št. 111/22 in 90/24), je diplomirana babica usposobljena za izvajanje naslednjih aktivnosti:

- promocija zdravja, svetovanje pri načrtovanju družine, varovanje reproduktivnega zdravja in posredovanje ustreznih napotitvenih informacij;
- priprava in izvajanje programov šole za starše ter zdravstvenovzgojno delo za zdrav način življenja in izogibanje rizičnim dejavnikom za to kategorijo prebivalstva;
- spremljanje normalnega poteka nosečnosti in izvajanje potrebnih preiskav ter spremljanje stanja zarodka z uporabo ustreznih kliničnih metod in sredstev;
- ugotavljanje rizične nosečnosti na podlagi ustreznih preiskav in svetovanje v okviru pristojnosti: napotitev k specialistom v primeru patološke nosečnosti in sodelovanje pri timski obravnavi nosečnice;
- svetovanje in pomoč ženskam med nosečnostjo, ob porodu in v poporodnem obdobju;
- vodenje normalnega poroda in izvajanje epiziotomije ter nudenje nujne medicinske pomoči pri porodu v primeru odsotnosti zdravnika;
- prepoznavanje patoloških sprememb pri materi in otroku;
- ukrepanje v okviru pristojnosti ter napotitev k specialistu;

- pregledovanje in negovanje novorojenčka in dojenčka ter ukrepanje po potrebi;
- izvajanje babiške nege in zdravljenja, ki ga predpiše zdravnik;
- vodenje ustrezne zdravstvene in negovalne dokumentacije;
- pedagoško delo za vzgajanje in izobraževanje lastnega kadra ter raziskovalno delo.

Pravilnik o minimalnih pogojih usposobljenosti in pridobljenih pravic za poklice zdravnik, zdravnik specialist, zdravnik splošne medicine, doktor dentalne medicine, doktor dentalne medicine specialist, diplomirana medicinska sestra, diplomirana babica in magister farmacije (Uradni list RS, št. 4/17, 10/20, 163/22 in 108/24) določa, da mora izobraževanje diplomiranih babic zagotoviti pridobitev naslednjih znanj in veščin:

- podrobno poznavanje ved, na katerih temeljijo dejavnosti diplomiranih babic, zlasti babištva, porodništva in ginekologije;
- poznavanje poklicne etike in relevantne zakonodaje za opravljanje tega poklica;
- poznavanje osnovne medicine (bioloških funkcij, anatomije in psihologije) in farmakologije porodništva in zdravstvene nege novorojenčka, kakor tudi poznavanje odnosa med zdravstvenim stanjem človeka in njegovim fizičnim in družbenim okoljem ter njegovega vedenja;
- klinične izkušnje v učnih zavodih, ki diplomirani babici omogočajo, da v učnih zavodih samostojno in na lastno odgovornost, v potrebnem obsegu in brez patoloških situacij, vodi nego pred rojstvom, porod in njegove posledice in nadzoruje porod in rojstvo, nego po porodu in oživljanje novorojenčka med čakanjem na zdravnika;
- razumevanje usposabljanja zdravstvenih delavcev in izkušnje pri delu s tem osebjem.

Kompetence diplomirane medicinske sestre pa so pridobljene za celovito poznavanje strokovnih področij, na katerih temelji zdravstvena nega v vseh življenjskih obdobjih, kot je razvidno iz pridobljenih kompetenc za diplomirano medicinsko sestro, opredeljenih v seznamu poklicev zdravstvenih delavcev:

- promocija zdravja, zdravstvena vzgoja in učenje za razumevanje povezav med načinom življenja in zdravja, za razumevanje zdravstvenih problemov in procesov za krepitev, doseganje in ohranjanje zdravja,
- organiziranje, vodenje in nadziranje dejavnosti ter službe zdravstvene nege, vodenje negovalnega tima,
- izvajanje zdravstvene nege na podlagi negovalne anamneze, negovalne diagnoze in postavljenih ciljev zdravstvene nege,
- sodelovanje v procesu zdravljenja v okviru zdravstvenega tima ter izvajanje diagnostično-terapevtskih programov,
- spremljanje izidov in učinkov intervencij zdravstvene nege in dokumentiranje,
- interdisciplinarno in multisektorsko povezovanje za zagotavljanje kakovostne obravnave bolnika,
- izvajanje zdravstvene nege v okviru nujne medicinske pomoči,
- pedagoško delo za obnavljanje lastnega kadra,
- raziskovalno delo v zdravstveni negi in zagotavljanje kakovosti.

Diplomirane babice so tako **nosilke babištva**, skladno z določili Odredbe o seznamu izvajalcev zdravstvenih poklicev, ki morajo biti vpisani v register in imeti veljavno licenco, pa se jim podeli licenca za **samostojno izvajanje babiške nege**. Diplomirane babice **nimajo kompetenc** in pristojnosti za **izvajanje zdravstvene nege** in se zaposlujejo na delovna mesta diplomiranih babic, ki so določena v Aneksu h Kolektivni pogodbi za zaposlene v zdravstveni negi in jih ni mogoče zaposlovati na delovnih mestih diplomiranih medicinskih sester.

Anita Prelec,

Zbornica zdravstvene in babiške
nege Slovenije – Zveza strokovnih
društev medicinskih sester, babic in
zdravstvenih tehnikov Slovenije

Ob železnici 30 a, 1000 Ljubljana
T: 01 544 54 80
E: tajnistvo@zbornica-zveza.si
www.zbornica-zveza.si

predsednica Zbornice - Zveze